

DISSERTATIO IURIDICA

1775, 2
3

DE

**EFFECTV FORI CONCVRSVS
CREDITORVM VNIVERSALIS
RATIONE BONORVM TERRITORII
ALIENI.**

QVAM

RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO

DOMINO

CAROLO AVGVSTO

DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM
ANGARIAE ET GVESTPHALIAE, REL.

356

PRAESIDE

IO. AVGVSTO REICHARDT

IVR. DOCTORE ET PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO,
CVRIAE PROVINCIALIS SAXONICAE ADVOCATO ORDI-
NARIO, SYNDICO ACADEMIAE IENENSIS

AD DIEM VIII. APRILIS MDCCCLXXV.

PALAM ERVDITORVM DISQVISIONI SVBMITTIT

AVCTOR

CHRISTIANVS AVGVSTVS THON

LICHTENBERGA-ISENACENSIS.

IENAE

EX OFFICINA STRAVSSII.

DISSERTATIO INRIIDICA
DE
EFFECTV FORI CONCVRSVS
CREDITORYM VNIERSALIS
RATIONE BONORVM TERRITORII
ALIEINI

RECTORE ACADEMIE MAGNIFICENTISSIMO
D O M I N O
CAROLO AVGVSTO
P R A E S I D E
IO. AVGVSTO REICHARDT
IUR. DOCTORE ET P R O F E S S O R I
CIVILEM ET NATVRAM ORDINIS
MAGIS. SVDICIS ACADEMIAE IURIS
ALIEINI VBI ACADEMIA CONSTITVIT
LITAM SVNDORVM DIGNITONEM SVMMITIT
A V C T O R
CHRISTIANVS AVGVSTVS THON
LICHENAE 1784

L I C E N T I A
EX OFFICINA STAVBII

SERENISSIMO ATQVE CLEMENTISSIMO

D V C I A C D O M I N O

D O M I N O

C A R O L O A V G V S T O

DVCI SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM, ANGARIAE ET
GVSTPHALIAE, LANDGRAVIO THVRINGIAE, MARCHIONI MISNIAE,
COMITI PRINCIPIS DIGNITATE HENNEBERGIAE, COMITI MARCAE
ET RAVENSBERGAE, DYNASTAE RAVENSTEINII CAET.

D V C I A C D O M I N O S V O

L O N G E I N D V L G E N T I S S I M O

SERENISSIMO VTORE CLIMENTISSIMO

D V G I A C D O M I N O

D O M I N O

CAROLO AVGVSTO

DVCI SAXONIAE IVRSI, CIVITAE MONTIVM ANGLIAE ET
GÖESTHALIAE LANDGRAVIO THVRINGIAE, MARCHIONI MEBIAE,
COMITI PRINCIPIS DIGNITATE HENNERGIAE COMITI MARCAE
ET RAVENSBERGAE, DYNASTAE RAVENSTIINI CARO.

D V G I A C D O M I N O S V O

LONGE INDVLGENTISSIMO

DVX SERENISSIME,
DOMINE CLEMENTISSIME!

NOMINE tam augusto principium disserta-
tionis exornare atque ad clementiam TVAM submis-
sere, licet reipublicae etiam litterariae graue
praesidium TE venerentur omnes, vix equidem co-
nor. Sed ardet reuerentia pectus atque audacem
spem excitat fauor, quo, TE scientias amplecti, con-
stat, singularis. Enimvero sane, quem exteri
nunc mirantur, natura fauorice, optimis auspiciis
cultum florem augustae domus, eum TE diu iam
videre incolumem flagrat vno ore de felicissimis
Principis sui fati gratulans laeta subditorum co-
hors. Vota faciunt, pro TE et pro vniuersa SE-

RENISSIMA

RENISSIMA DOMO; et liceat, his mea addere, SE-
RENISSIME ATQVE INDVLGENTISSIME DVX! per
longissimam annorum seriem vita conseruetur tam
ad communem vtilitatem salutaris, ad scientiarum
florem stabilis, ad summam omnium voluptatem
suauissima.

Haec animi submissi documenta si clementer
accipias; si, quod Auo Patrique meis coniigit, qui
ex longo inde temporis spatio sub AVGVSTAE SAXO-
NICAE DOMVS praesidio studiosissime suas se dicere
vires potuisse, laetantur; idem singularis TVA cle-
mentia quondam mihi indulgeat: felicissimum me,
obrestor, quae in hac patria Musarum sede par-
tim hucusque animus hausit, et nunc firmabit in
posterum, omnia sub tam gloriosis auspiciis conse-
crare summo studio laboraturum esse,

AVGVSTI TVI NOMINIS ATQVE
SERENISSIMI

deuotissimus cultor et subditus
CHRISTIANVS AVGVSTVS THON.

QVAMQVAM non eadem omnes aestimatione
metiri solent operam collocatam in elabo-
randis huiusmodi commentationibus, qui-
bus de tempore in academia consumto ra-
tionem reddere volunt; quippe quod in societatem gloriae,
si quae inde efflorescat, tot plerumque aliorum se offerant
manes atque maximam eius partem quasi suo iure sibi Praeses
vindict: tamen, neglectis his opinionibus, quia a longo
inde tempore dissertationem in animo frequentaueram, ex
multis, quae mihi suppeditata fuerant, argumentis, varia
A ratione

ratione factum est, vt hoc de continentia caussarum atque inde deducto foro vniuersali in concursu, vbi territorii diuersitas concurreret, quod impugnandum mihi sumerem, maxime idoneum esse videretur. Nimirum, cum patria sit in regione Franconica iuncta et fere septa terris immediatae imperii nobilitatis quamplurimis, cuius cum Statibus perpetuae solent lites agi, si ad tenerae aetatis memoriam respicio, inde vsque repetens, saepe numero, vti nunc etiam in curiis et tribunalibus sit alioquin, hac de caussa lites ortas videre me memini atque audire. Quid, quod nostra etiam memoria res tam communis est, concurrere nomina, vt homines veterum philosophorum doctrinam scire videantur: *Hunc Tu pauperem putas, an Diis immortalibus similem, qui se fortuitis omnibus exiit?* vtque adeo frequentissimas hac de caussa quauis aetate dissensiones fore, nulli dubitemus.

En commendationem materiae: tractatio, qualiscunque est, prodeat. Si qui enim errores irreperint, nam nihil humani a me alienum puto, si quid liberius dictum aut admixtum, quod ad rem illustrandam non pertineat, hoc, precor, inexpertae ac iuuenili, quae primitias offert, manui tribuatis

*Et veniam pro laude peto, laudatus abunde,
Non fastiditus, si Tibi, lector, ero.*

§. I.

Nulli prorsus audientia praebeatur, qui causae continentiam diuidit et ex beneficii praerogatiua, id, quod in vno eodemque iudicio poterat terminari, apud diuersos iudices voluerit ventilare; poena ex officio iudicis imminente ei, qui contra hanc supplicauerit sanctionem atque alium super possessione alium super principali quaestione iudicem postulauerit. Statuit ita Imperator CONSTANTINVS a). Atque ex hac lege potissimum, accedente aliquorum magni nominis ICTORUM opinione, quasi stabile quoddam et constans constatum est principium continentiae causarum, quo nimirum causas, quarum vna pendet a cognitione alterius vel per eam saltem facilius redditur b), non diuidendas atque in eodem singulis iudicio tractandas esse, contendunt. Ex hoc principio, non quidem omni vtilitatis ratione destituito, fuerunt, qui iudicium in quo concursus alicuius creditorum summa et principalis causa agitur, reliquas omnes particulares ad se trahere et neglecta cuiusuis speciali et propria iurisdictione in eodem foro, quo principalis coepta est causa, terminandum esse concursum vniuersum putarent. Tam late inter alios rem diiudicarunt IAC. FRID. LVDOVICI c), SAMSTRYCK d), A. GAILL e), W. A. SCHOEPPF f) et quodammodo F. E. APVENDORFG) Q. S. F. RIVINVS h) I. G. SCHAVMBURG i). Sed sunt etiam, qui rem aliter proponant. Et, vt ne videamur post vberiore aliorum messem spicas colligere, praeter multa multorum breuia decisa vt D. G. STRVBEN k), I. H.

BOEHMERI *l*), A. LEYSERI *m*), I. B. WERNHERI *n*) in primis nominandi sunt I. P. CARRACH *o*) et I. F. WAHL *p*). Specialem enim huius doctrinae parti, quam ad diuersitatem territorii restrinximus, tractationem hucusque datam ignoramus.

a) L. 10. C. de Iudiciis adde L. 2. C. Theod. eod. et L. 13. C. de R. V.

b) Ill. G. L. BOEHMERI *Ius canon.* §. 737.

c) *Einleitung zum Concurs Process.* Cap. I. §. 10. II.

d) *Vfus modernus* Lib. XI. T. II. disp. de iure principis extra territorium et de foro principis et priuati communi etad LAUTERBACH L. XI. T. 2.

e) lib. I. obs. 32. 57.

f) *diff. de Concursu creditorum particulari.* Tub. 1753. §. 13. 14. 15.

g) *Obseru. iur. vniu.* T. I. O. 217.

h) *de except. dilat.* c. 18. n. 5. 6.

i) *praxis iudic.* 1. 2. c. 8. sed notatus ille ab Ill. Praefide in ed. nou. d. a. 1775. *ibid.* §. 3.

k) *in Rechts. Bed.* P. I. n. 118.

l) *Consult. et Dec.* Tom. 2. P. I. R. 414.

m) *Spec.* 122. med. 7.

n) T. I. P. I. Obs. 305. in suppl. n. 50. 65.

o) *diff. de foro continentiae caussarum.* Halae 1750.

p) *diff. de iudice in concursu cred. competente.* Goett. 1750.

§. II.

Romanorum ea iurisdictionis fuit conditio, vt, quod in alieno territorio, sub magistratu suo atque in foro *a*) causae proprio agendum esset propter fines moribus legibusque cuiuslibet potestati et officio constitutos, id extra hos trahi atque

quæ alius decisioni tradi inuitis partibus non posset *b)* licet, si uterque litigantium consenserit, propagata iurisdictione idem prohibitum non fuerit *c)*. Hinc intelligitur, quid sit, quod præcipiatur, requiri, ut competens sit magistratus, ad quem actio perferatur, competentem autem fieri propter rei domicilium, rem sitam, contractum aliamue iustam causam. Quo pertinere etiam sibi persuadent causarum connexitatem, qua factum fuerit, ut causa alienae iurisdictioni subordinata coniungenda sæpius cum alia in huiusque foro tractanda esset atque adeo hoc nomine noua fori competentis species constitueretur. Omnis autem de causis coniunctis duplex est quaestio: *unum genus*, quod respicit generalitatem actionis aduersus plures personas aut res diuersas instituendas; *alterum*, quod positum est in causis proprie continentibus *d)*, quae propter cognationem iuris et facti coniunguntur, vel in iis, quorum vna alteri praeiudicium facit. De utroque singulatim dicendum est.

- a)* forum enim magistratibus, qui ius dicerent, proprium, ad iudices datos non transfertur.
- b)* 1. vlt. D. de iurisd. Extra territorium ius dicenti impune non pareretur. l. 2. C. de Interdictis. Praeses in eum, qui eiusdem provinciae non est, nec ex interdicto potest cognoscere. add. l. 6. C. unde vi.
- c)* l. 1. et 2. D. de iudiciis. Consensisse autem videntur, qui sciam, se non esse subiectos iurisdictioni eius et in eum consentiant. De l. 18. D. de iurisd. conf. NOODT de Iurisdictione et Imp. l. 11. c. 12. fin. et cap. 14.
- d)* Continentia enim dicuntur Romanis, quorum fines inter se confunduntur, ut vbi vnum terminetur, coeptum sit alterum. ERNESTI

Cl. Cic. h. voce. Quare, uti fit in legibus, vox referenda solum esset ad rem de possessione et proprietate instituendam, licet ad omnes causas coniunctas, quarum species est, plerumque eam transferant interpretes. vid. IAC. GODOFREDVS ad L. 2. de iudiciis Cod. Theod. et ВАСН. de causis coniunctis. §. III.

§. III.

Superioris generis exempla exhibet tit. Dig. de quib. reb. ad eund. iud. eatur a), rescriptum GORDIANVM b) et VLPIANVS c). Ad interpretationem modus ius dicendi antiquus reuocandus est. Nam duplex fuisse iudicium constat; vnum praetoris aut magistratus; alterum iudicis pedanei. De hoc leges eas loqui, ex dicendi formulis infra notatis, quas cuilibet iudici proprias Romani adhibuerunt d), copiose et eleganter docuit I. A. BACH e). Atque etiam de eo exemplo, si vnus debiti plures debitores sub diuersis iurisdictionibus conueniendi sint, (quod forsitan cum nostra causa aliquam similitudinem haberet, vbi propter bona diuersi territorii duplex debitoris persona videtur) nullam iure romano connexitatem, contrarium potius statui, arbitrantur P. VOETIUS f) et BACH g). Multo minus itaque statutam eam esse, existimo, vbi praeterea plura etiam debita diuersa et plures petitores sunt, quorum causas propter adfinitatem ex diuersis territoriis coniunctas fuisse volunt, cum de eo, quid iustum sit, si res diuersis territoriis subiectae petantur, nihil diserte legibus cautum sciamus. Haec de primo eo causarum coniunctarum genere, ex quo concursus diiudicare solent.

a) l. i.

- a) l. 1. h. r. eundem iudicem sumendum l. 2. cod. ad eundem mittantur.
 b) l. 5. C. de arb. iur. Praeses eundem iudicem dare debet.
 c) l. 8. §. 1. et 2. D. de lib. causf. ad eundem iudicem mittendi erunt add.
 l. 9. eod. et l. 23. conf. plena de hac re disputatio, quam habet
 NOODT de Iurisd. I. 9.
 d) l. 21. D. quod vi aut clam l. 47. fam. etc. CIC. pro Flacc. c. 21.
 Omnia crudite exposuit. NOODT. l. c. I. 13. in Opp. p. 109.
 e) diff. de causfis coniunctis. Lipsiae 1754.
 f) in comment. ad Dig. Tom. I. L. XI. T. II. §. 3.
 g) in diff. cit. §. X.

§. IV.

Summa autem totius doctrinae contineri videtur in l. 10. C. de Iudiciis, quae in capite dissertationis exstat. Loquitur lex, vti verba audiunt, de altero causarum coniunctarum genere, quas continent adpellari diximus et quidem de causfis possessionis et proprietatis in eodem iudicio tractandis. Quod vel ea propositione indicatur: id, quod in eodem iudicio poterat *terminari*; quo quod in iudicio possessio coeptum, continuari in petitorio et finiri a) significatur. Et quamuis generalis lex esse in initio videatur, omnia tamen ad vnam eam causfam vere continentem in fine coguntur. Et sunt hic grauissimae rationes. De proprietate nullus melius iudicare potest, quam qui de possessione cognouit, qui quidem iam ex parte perspectam eam causfam habere creditur, et *vbi acceptum semel iudicium, ibi finem accipere debet* b). Caeterum salua est Romanorum constitutio, extra territorii fines causfam nullam vocari potuisse, nisi quae speciali exce-

pta

praesertim iure. Iura autem singularia, quibus certae causae a communi iure eximuntur, latius extendere et ad alios casus transferre non conuenit.

- a) vid. GAYL. lib. I. *obs.* 32. n. II. CUIACIUS l. 2. *obs.* c. 35.
 b) l. 30. D. *de Iudiciis.*

§. V.

Quibus autem ex rationibus leges de connexitate non diuidenda latae sint, ex ipsis verbis atque animo passim elucente facile est intellectu. Etenim, ut euitetur absurditas, ne in quo vnus iudex condemnat, alter absoluat, et contrariae sententiae ferantur in eadem causa, quia timor est, ne varie iudicetur, ut ne porro lites praeter necessitatem augeantur aut in longius protrahantur tempus, quod denique in eo loco instructio sufficiens et nota testimonia et verissima possint documenta praestari. Praeterea Constantini constitutio directa est ad praefectum vrbi. Enim vero ad amplificandam huius auctoritatem a) legem latam esse, quidam conuiciunt; nec mirum, quia magnam huius praefecturae dignitatem fuisse aliae leges testantur b). Quid vero adductis rationibus in nostra controuersia efficiatur, infra disputandi occasio dabitur.

- a) cuius etiam extra terminos nulla potestas fuit l. 1. §. 3. in fin. Dig. *de offic. praef. urb.* conf. l. 3. *cod.*
 b) Nouella 62. §. 2. l. 4. D. *de offic. praef. vig.*

§. VI.

§. VI.

Nunc, quod caput est, transferendo iure exposito cum rationibus suis ad nostram causam, videamus an obtineri illud possit, ut concursus diuersi territorii coniungantur in iudicio generali. *Primum* ne iure quidem romano fieri idem potuisse videretur. Nimirum leges eas omnes de connexitatis genere, ad quod concursum referunt, ad iudicem pedaneum, cuius nulla potestas et forum fuit, pertinere diximus. Cum igitur ab hoc ad iurisdictionem magistratuum concludi nequeat: connexitatis in concursu tanta vis esse non potest, ut nulla agenti auctoritatem tribuat, quae neque iure romano concessa inuenitur; sed potius secundum antiquas constitutiones quaelibet in territorio suo lites finiendae sunt. Atque etiamsi vel in certis causis coniunctis iure romano incompetens magistratus ius dicere potuerit, hoc sane ad concursus nostri speciem, de qua nihil expresse cautum, trahi non posset.

§. VII.

Deinde si quid etiam legibus romanis vel earum rationibus hac in re statuatur id ex singulari imperii romano germanici indole prius diiudicandum est. Populo namque romano sensim aliisque ab imperandi societate remotis, vna tandem Caesaris potestas fuit. Huic subiecta omnis magistratuum ex auctoritate caesarea ius dicentium cohors. Omnes pendere a libera voluntate imperatorum. Hi continuare potestatem in quoslibet subditos immediatam atque amplificare.

B

Labi

Labi identidem ea post diuisionem, quae cum regno tandem omnis extincta est a). Nunc longe alia imperii imago. Status ad eam, annuentibus partim imperatoribus, euecti dignitatem eamque sanctis constitutionibus confirmatam, vt, quod imperatores possint in vniuerso, id his in territoriis atque analogam igitur maiestati sub eminenti superioritatis territorialis voce, liberam adeo et fere absolutam potestatem tribuant b). Et quoniam singuli territoriorum domini inter se nulla plerumque ratione, quam quae ducatur ab imperatore communi, coniuncti sunt, vide quid nunc post regum statum tam inuersum vnus ab altero, praesertim concurrente subditorum ratione, in quorum regimine nemo ipsius maior est, exigere possit; apparet, multo magis, qui romanis iam fuerunt, hodie seruandos esse iurisdictionum fines, inter quos quilibet Imperii Status suam iuris dicundi potestatem proprio iure exerceat, iudices maiores et minores ordinet, processus rationem dirigat, cognoscat, iudicet, exsequatur.

- a) Huc pertinet Ill. IO. STEPHANI PVTTERI progr. *de instauratione imperii Romani eiusque effectibus*. Goett. 1766. 1767.
 b) Haec multis exposuit WAHL in disp. cit. §. IX. *seqq.* qui, vno hoc argumento totam rem defendi, egregie docet.

§. VIII.

Et tamen plurimi, licet solis Romanorum legibus fundamenta nostra labefactari opinentur, iidem ipsi, quasi leuitatem sentirent, eadem principia, vbi conturbauerit debitor,

tor,

tor, cuius bona partim in imperii ditionibus partim in regione aliena sita sunt, adhibere non audent. Putant enim ultra territorium ius dicentis continentiam extendi non posse et verendum esse, ne elusoria foret sententia, quae bona extranea concerneret aut confundi varias iurisdictiones a). At nonne iam animaduertes, eadem quoque de territoriis statuum imperii dicenda esse, quae regnis et liberis inuicem rebus publicis comparari possunt, quae nisi requisitio et promissum mutuae beneuolentiae accesserit, et iure perfecto nihil sibi inuicem condonant; et hic legum romanarum rationes tam parum adhiberi posse, quam eas ibi admittendas censent?

a) SCHÖEFFE diff. cit. de concursu particulari §. XIII. STRYCK V. M. tit. de quib. reb. ad eundem iud. catur §. 16. A. GAIL. Lib. I. Obf. 4.

§. IX.

Enimvero nunc, exposita summa ea mutatione, rationes legum, quibus, ubi verba ipsa non adsunt, vtuntur, nonne eas tamquam fractas e naufragio tabulas, quae ad nouam formam exornari nequeunt, a nostrae aetatis rerum publicarum forma tam alienas videris, vt potius ab ea plane abhorreant? Quae enim sunt commoda, quae ex salutari ea dispositione, si ad diuersa territoria adplicata fuerit, efflorescant? ubi est detrimentum, quod ea neglecta respública capiat? At vero euitatur absurditas, ne in quo vnus iudex condemnat, alter absoluat. Fac, varie iudicari. In con-

cursu creditorum, qui in diuersis territoriis agitur, nihil inde
 absurdi eueniet. Nam de singularibus debitis propter sin-
 gularia bona hic sententia fertur, illic propter alia de aliis.
 Similis eiusmodi concursus particularis est ei, qui in singu-
 laria quaedam bona mouetur, licet caeterum debitor soluendo
 sit. Non ex vna causa agitur. Non de eadem re iudicatur.
 Alii creditores sunt, alia bona; vnus debitor, cuius et ipsa
 persona duplex cogitari potest propter bona, quae in alieno
 territorio possidet, quorum causa aliis tenetur legibus, alio
 iure fruitur; quae quidem personae, quasi mortuus habea-
 tur, sustinentur suo quaelibet in quouis territorio curatore
 et contradicatore. Quid igitur refert, de rebus diuersis di-
 uersas sententias fieri? *Lites autem praeter necessitatem au-
 gentur et in longius protrahuntur tempus.* Nec hoc argu-
 mento propter territorii diuersitatem nobiscum pugnari pot-
 est. Idem manet praeterea litium numerus, quia iidem
 creditores agunt, in vno id fiat iudicio; an in diuersis.
 Quilibet superior, cuius non refert, quid alibi fiat, in sua
 prouincia vnum habet processum concursus eumque breuiori
 saepius tempore finiendum, quam si tota cohors ad vnum
 iudicem confluxerit. Nec negligendum, quod additur,
praeter necessitatem id non admittendum esse; necessariam
 autem aliis ex rationibus diuisionem esse, infra fusius de-
 monstrare animus est. *Sed vero in eo iudicio nota testimonia
 et verissima possunt documenta praestari.* Illud profecto non
 video. Nec quid probat regula: *vbi coeptum sit iudicium,*
ibi

ibi idem finiendum esse. Nam pluribus licibus constituitur concursus, quae in qualibet regione certa sua obiecta habent; omnia diuisa sunt. *Tandem*, qui, quae de praefectis iure romano fortè statuuntur, ad Status imperii transferre velint, hi, indigni quidem qui responsum ferant, videant, quid ipsis dicatur a STRYCKIO *a)* et MEVIO *b)*.

a) in V. M. ad tit. de Off. Pr. vrb. §. 1. *Verum abstinendum erat hoc vili argumentationis genere in aestimanda principum eminentia; quibus cum, quod Imperatori varione imperii licet, liceat respectu territorii, indigne cum Ministris pristinis conferuntur.*

b) P. I. Dec. CII. n. 3. et P. IV. D. CCXC. n. 7.

§. X.

Quin contra demonstrare possemus, praecipuas eas rationes potius ad stabiliendam nostram sententiam pertinere atque contrarium inde prono alueo fluere. *Namque cum plerumque, vti territoria diuersa sunt, ita iurium quoque et eorum praefertim, quae de locandis creditoribus praecipiunt, diuersitas inueniatur a):* hac omnino separatione absurditas evitaretur, ne vel secundum diuersa ea iura in iisdem causis pronuntiandum sit, vel deterior et grauior fiat multorum creditorum conditio, qui concurrente potissimum, vt fit, singulari fauore, cum in foro rei sitae multum praeferendi essent, hic in eadem cum aliis, qui minori iure gaudent, classe coniungantur *b)*. *Ita porro sine diuisione lites fortasse in longius tempus protraherentur.* Nam conquirendis bo-

nis alienis et processibus, atque infinitis, quae a iudicibus obiici solent c), impedimentis tollendis, multum sane temporis tereretur, quo, si utriusque iudicis opera coniuncta, re inter pauciores disputata et decisa, libere ad executionem procedi et statim distribui posset, opus non fuisset. Sic denique commodius documenta praestantur. In plurimis iudiciis, qui immobilia sibi oppignorari cupiunt, adire debent iudicem rei sitae, nec nisi huius auctoritas accesserit, ad pignus respicitur. Hic igitur instrumentorum copiam dare potest, hic, quid de bonis, quorum causa lis agitur, existimandum sit, ex libris ad hunc finem seruatis perspicit. Iudicem domicilii haec omnia fugiunt. Quare, ut, si plurima debitoris bona extra forum domicilii sint, in foro rei sitae concursus instituatur, monet etiam LEYSERVS d). En quantum leges romanae cum nostra sententia egregie conueniant atque conspirent! Cur his non inhaereamus?

a) Quod quidem argumentum potissimum videt F. E. a PFENDORF T. I. obs. 217. med.

b) vid. A. LEYSER sp. 30. cor. 3.

c) quod fieri ipse fatetur a PFENDORF T. I. obs. 217. extrema.

d) spec. 72. med. 6.

§. XI.

Verum enim vero, si quid etiam praeterea ex iis, quae somniant iure romano statui, superesset non satis refutatum, idem tamen tolli, ubi ad nostram causam respexeris, ut demonstraretur in promptu sunt alia. Nimirum spectat lis nostra iura

iura illustrium et indagantur priuilegia Statibus inuicem ratione superioritatis et nexus cum subditis concessa. Concurrit salus reipublicae, quia maxime vniuscuiusque interest, subditos propter bona sub ipsius territorio sita in suo, quam in alieno territorio conueniri, vbi ad noueram quasi mitterentur; magni, vt leges, quae in foro, cui quis subest, latae sunt, sancte custodiantur, nec dimittantur caussae ad aliena iudicia, vbi saepius alia iura obseruantur. Atque igitur controuersiam nostram publicam esse, quae decisionem ex principiis iuris romani non admittat, amplissime elucet. Nam nunc de fonte isto diiudicandarum caussarum publicarum inepto non modo disceptatur; sed ne quidem post GRIBNERVM a), BRVNQVELLIVM b), KESTNERVM c), aliosque ea de re verba fiunt et iam diu, vt cum III. FVTERO d) loquamur, error ille agnitus est.

a) disp. de praedictis principum imperii ex abusu, Iuris Iustiniani, Viteb. 1725.

b) progr. in pugna iuris germ. et rom. illud huic inprimis in caussarum illustrium decisione praefendum esse. 1735.

c) de defectu iuris in Germania probl. 2. 3. 4. add. CH. G. HOFFMANN de ratione interpretandi leges imp. Lips. 1704. WERLHOF de eod. arg. Helmst. 1688.

d) Instituz. Iur. publ. §. 22.

§. XII.

Sed sunt maiora. Qui enim aut quo pacto, quae facili negotio deprehenderis egregie in patriis legibus decisa, eandem ex iure peregrino, quod sensim in priuatorum scholis
pro

propullulans iisdem demum comprobatum est, vaga interpretatione argumentando elici et domesticis barbara, obscura distinctis, idoneis discordia sine necessitate poterunt anteponi? *Primum* enim in Capitulationibus caesareis, vt ab his tamquam vniuersali et primo totius imperii formae fundamento initium ducamus, tam claris verbis res definita est, vt ampliori disputatione vix egeat. Quod quidem ab antiquissimis inde temporibus monitum ad has legitur, illud inferum capitulationi perpetuae et recentioribus quibuscunque, nouissima etiam IOSEPHI II. inuenitur reperitum, voluisse Electores et Status et consensisse Imperatores, vt vnusquisque, qui sub vnus iurisdictione forum quoddam agnoscere deberet, ad alterius iurisdictionem nullo plane modo trahe- retur *a)*. Si quis autem soluendo non est, cuius bona in diuersis territoriis sita sunt, huic partim vnus, partim alterius forum agnoscendum fuisset, si de quibusuis bonis speciales orti essent processus *b)*. Nunc vero, moto concursu, cur ad vnum forum omnia mittantur? Propter continentiam? At enim hanc omnem partim in genere partim ex hoc iudicio exulare, dictum est. Accedit iam, si quaeris, sancta Imperatoris promissio, *nullam plane rationem c)* attendi, quam quis ad trahendas ex alieno territorio causas forsitan praetendat. Et sunt plura adhuc opinionis praesidia aequae grauia.

a) Art. Cap. Nouiss. I. §. 8. *Wir wollen (weder den Reichsgerichten, noch sonst jemand, wer der auch sey), nicht gestatten, daß denen Ständen in ihren territoriis in religion, politischen und Justiz (Cameräl und*

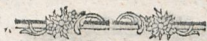
und Criminal) Sachen sub quocunque praetextu (wider die Reichsgerichte), wider den Friedensschluß oder aufgerichtete rechtmäßige und verbindliche pacta vor oder eingegriffen werde.

- b) conf. 10. LIMNAEI *Ius publ.* T. I. Lib. IV. c. VIII. n. 185. seq.
 c) conf. 10. IAC. MOSER *Capitul. Caroli VII.* Tom. III. ad loc. cit. §. 2.

§. XIII.

Sancitur deinde in Aurea Bulla, quod dicitur longaeu^o vsu seruatum esse a), nullum regis Bohemiae subditum ad alienum iudicium extra regnum vocari posse et trahi, adeo, vt in quacunque causa contra illud priuilegium vocatus comparere non teneatur et nulla habeantur, quae contra eum ibi fuerint suscepta b). Idem porro Electoribus ecclesiasticis conceditur c) et extenditur ad seculares d). Hoc deinde sub nomine priuilegii de non euocando e) tam saepe in legibus imperii occurrit, vbi cum priuilegio de non appellando f) interdum coniunctum Statibus etiam imperii solet confirmari g). Ita in Capitulatione Caesarea h) vnicuique sua reseruantur priuilegia de non appellando et euocando et, vt in prima instantia et coram ordinariis immediatis iudicibus tantum processus instituantur, tollendis omnibus, quae in contrarium ex quacunque ratione aut specie suscepta fuerint, statuitur. Quin imo in Pace Osnabrugensi i) singularium horum principum Statuumque iurium mentio fit et praecipue in iurisdictione territoriali, sigillatim cauetur, vt ne quis eos sub quocunque praetextu turbaret k).

C. v. LYN.

- a) v. LYNCKER ad A. B. cap., II.
 b) Cap. VIII. §. I.
 c) Cap. XI. §. I. seq.
 d) l. c. §. 5. *Eandem constitutionem ad Illustres, Comitem Palatinum Rheni, Ducem Saxoniae, Marchionem Brandenburgensem, Principes Electores seculares, siue laicos, haeredes, successores et subditos eorum plene extendi volumus sub omnibus modis et conditionibus, vt praefertur.*
 e) Procedentibus enim temporibus sub eminentiori hac voce quibusdam concessum illud est speciali indulgentiae titulo. Ita in primis duces Saxoniae illo gaudere inter omnes constat, et ad id potissimum prouocant in nostra caussa SCHILTER in Ex. 21. §. 13. n. a. et LEPSER spec. 122. med. 7.
 f) Neque etiam huius nulla plane vis est, si ad proximum superiorei eiusmodi concursum pertinere dixeris. v. BACH. d. c. §. XX.
 g) LYNCKER ad capitular. art. 17.
 h) Art. XVIII. §. 4. vid. MOSER, Capit. Carol. VII. T. III. ad Art. XVIII. §. 6.
 i) Art. XIII. §. I.
 k) *Quod enim olim priuilegiis de non euocando caueri solebat, hodie iuris uniuersi est, neminem mediarum in causis, seu personae, seu rei sitae inritu ad forum territoriale pertinente, caet. III. PUTTER Inst. Jur. publ. §. 287.*

§. XIV.

Quod si quis igitur, quid sit priuilegium illud et quid sibi uelint clarissima legum uerba, cognouerit, idem ea huc pertinere amplius dubitare nequit. Qui enim concursum particularem ex alieno territorio ad suum forum tamquam generale trahere uellet, nonne idem causas euocaret? nonne illum,

illum, qui in speciali eo processu ratione certorum bonorum foro rei sitae subiectus est, contra ipsum legum imperialium tenorem extra territorium cum suis creditoribus traheret et bonis a)? Verum fortasse leges laudatas tam lato sensu non intelligendas et, ubi graues adsint rationes, restringendas esse putas? At vero omnis euocatio omnino prohibita, atque adeo, vt ne sub vilo quidem praetextu lex circumscribatur, aperte sancitur. Ne quis autem dubitet, an ad singulares illas causas, quas praetendi solitas lex recidit, continentia causarum referenda sit, et huic prae caeteris quasi singulare priuilegium tribuat, recurrimus ad Capitulationem caesaream, quae alibi quidem tam nudis verbis mentem clausulae generalis extendit et explicationem maxime idoneam etiam in hac re nobis offert b). Ac praesertim in locis prioribus quoque generali ea clausula continentiam potissimum excludi atque de hac in specie cogitatum fuisse, vt luculentissime perspiciatur, vide, quae ad ea illustranda memoriae prodidit IO. IAC. MOSER c),

a) Sic, vt ad rem illustrandam exemplo utamur, cum prorogatio Romanis omnino permissa fuerit (§. I.) nostra memoria, ubi iudex, cui ordinarie iurisdictio competeret, cum eo, ad quem prorogatur, non sub eodem domino territoriali contineatur, prorogari omnino sponte non posse defendunt; Perill. HELFFELD in *Iurisprudencia forensi* §. 206. SCHILTER exerc. 6. §. 23. LYNCKER Vol. I. R. 47. n. 56. quod tamen praeterea permitti, cum vsus iuris romani euocatione nulla impediatur, testis est experientia. Hinc si debitor communis in foro generali bonis cesserit et venerint sponte sua omnes creditores, hanc prorogationem iudices rei sitae

sitae non concedent, nec tradent bona ad massam alienam, sed potius, qui ex iis aliquid petierit, cogent, vt in ipsorum agat iudicio WAHL disp. cit. §. XXIV.

- b) Art. XXI. §. I. ihnen darinn von keinem Reichsgericht, neque sub praetextu continentiae caussarum, neque iudicii vniuersalis eingreifen zu lassen.
- c) Capitulat. Caroli VII. T. II. ad Art. XVIII. §. 3. et 4. n. 2. Acta A. 1663. sqq. Die mehrere Weltl. Fürsten verlangten, post verba: Vnter was Schein vnd Vorwand, zu addiren: Als continentiae caussae vnd dergl. Die Geistl. vnd Conf. wollten nicht einstimmen. Iene erklärten sich: Man könnte sich an der GeneralClausul begnügen lassen. Salzburg meldete: hat bey dem Concluso zu verbleiben, ausser da man es also richren wolte, post verba: Vnter was Schein vnd Vorwand etc. addatur: Als einer in Rechten nicht genugsamlich gegründeten continentiae caussae. In dem Concordanz. Project: Es wäre intütu clausulae generalis von diesem Monito zu abstrahiren.

§. XV.

Quid autem? audio enim repugnantium voces; nonne a summis Imperii tribunalibus impetrari potest, vt, quem ipsa possent tractare processum concursus vniuersalem diuersarum iurisdictionum, vi commissionis tradant vni illius territorii domino, in quo debitor habitat, ita, vt facili negotio strictae legi detrahatur? Sed nociua moliris aue. Nam hoc ipso tela nobis suppeditantur, nostra acuuntur. Non profecto, quod supra iam attingimus, tam libera summis Imperii tribunalibus in mediatos, qui ordinariis subiecti sunt iudicibus, relicta potestas est. In ordinatione Camerali cauetur,

na

nē quis subditus trahatur a iuribus et iudicibus suis indigenis, ita, vt quilibet audiatur in eo foro, ad quod immediate pertinet a), atque adeo propter causas, quae ad certi electoris aut principis forum pertinent b), in hoc ordinario suo iudicio litigatur. Idem promittitur in Capitul. Caesareae c) et confirmatur ipsa Pace Osnabrugensi d). Quod si igitur processus ex iudicio Statuum territorii ordinario, ne quidem a summis illis iudiciis nec propter vllam rationem legibus imperialibus expresse non statutam, auocari potest: multo minus profecto tanta erit potestas domini territorialis, Status aut immediatae imperii nobilitatis, vbi iurisdictio certis dicionum finibus continetur, vt quae in alieno territorio proponenda sit causa, eam a foro ordinario ad suum iudicium detorqueat. Et potissimum, vt de caeteris largiamur, hoc obtinet in concursu creditorum, cuius fora diuersa sunt. Nam ne hic quidem vlla praeter continentiam aliquam fictam vtilitatis species praetendi potest, si praetendatur, propter argumenta deducta, quia speciali nostra lege nulla probatur e), negligendam. Sed, vt res ad commissiones redeat, cum ad ipsa Imperii tribunalia eiusmodi iudicia non pertineant, eadem aliis certe non possunt committere, quod expressis adeo legibus videtur confirmari f).

a) O. C. 1487. §. 14. 1495. tit. 25. Ein ieder soll sein Vnterthane in seinen ordentl. Gerichten, Rechten und Oberkeiten bleiben lassen. R. I. Treu. et Col. 1512. Tit. III. §. 13. 14. et O. C. 1555. P. II. Tit. I. daß ein ieder in dem Gerichte, darinnen er ohne Mittel geseßen und gehörig ist, fürgenommen werde.

- b) O. C. 1555. P. II. Tit. V. §. fin. — — solcher Sachen halber, die in eines Churfürsten, Fürsten, oder Herrschaft Gerichte ohn Mittel gebörig, bey demselben seinem ordentlichen Richter, laut der Ordnung bleiben,
- c) Art. XVIII. §. 3.
- d) Art. V. §. 96. *In aulico non minus, quam in Camerae imperialis iudicio priuilegia primae Instantiae, Aufstregarum, iura et priuilegia de non appellando Statibus imperii illibata sunt, caet.*
- e) PAVRMEISTER *de iurisdictione* lib. 2. cap. 4. n. 112. *opinionem magis interpretum, quam certa iuris ratione contra regulam, qua quilibet coram suo iudice conueniri debere cauetur, a qua hic casus nunquam exceptus reperitur, caet.*
- f) Cap. Caes. Art. XVI. §. 9. XVIII. §. 5. I. P. O. Art. V. §. 56. *nee per mandata aut commissiones aut auocationes aut quouis alio modo turbantur.* add. *Decretum ad Iudicium Imperii aulicum de a. 1596. de abusu commissionum tollendo et obseruatione accurata priuilegiorum primae instantiae; v. I. C. ABVEFENBACH de Consilio Caes. imp. aulico Mant. II. pag. 79.*

§. XVI.

Non sane ulteriori disquisitione opus esset, nisi quae quidam de iudicio vniuersali in concursu creditorum et de continentia argumentati sunt, adhuc ad nostram causam reuocare vellemus. Primum de iure Canonico, quoniam differtis esse non licet, paucis disputabimus. INNOCENTIVS IV. a) GREGORIVS IX. b) *de vno, qui eundem super eodem negotio vel malitiose super pluribus personalibus actionibus per varias litteras coram diuersis iudicibus trahit, vt compellatur componere, condemnando: IDEM alio loco c)* et INNOCENTIVS

CENTIVS III. *d) de continentia iudicii de possessione et proprietate non diuidenda, et confirmanda hac in caussa sanctione Romanorum loquuntur. Nihil, vt patet, ad nostram caussam pertinet et si pertineret, idem cum Romanorum constitutionibus, ad quas accedere videtur, fatum subiret, re tam aperte in iure publico, quod decreta pontificum non attingit, decisa e).*

a) cap. 3. de Rescriptis in Cro.

b) cap. fin. X. de Rescriptis.

c) c. I. X. de causs. poss. et propr.

d) c. I. X. de sequestr. poss.

e) LAUTENSACK *diff. de ineptia ratione decidendi controuersas iuris publici ex legibus romanis et iure canonico.* Erford.

§. XVII.

Quid, vero de Recessibus Imperii, quibus contra nos vtuntur? Verum est, eximi caussam ab ordinario iudice; partes mediate subiectas litigantes de possessione iuris aut fundi, si bona non sint sub eodem domino, vnus huic, alter illi eadem subesse contendat, pertinere ad iudicium camerae imperialis a). Sed finem huius loci omittunt; scilicet, lite ea de possessione finita, si alias de bonis illis quaestiones habeant, remittendos esse ad ordinarium. Locus nobis adsentitur, quam obest. In paragraphis quae sequuntur, de quo ingeniose tacent, ita: Caeterum praeter nominatas caussas, omnes iuribus ordinariis indigenis atque in iudiciis, quibus immediate

immediate subsint, iudicandos esse *b)*. In aliis locis ex Ordinatione Camerali *c)* huc allatis nihil aliud, quam priora ad verba repetuntur et confirmantur; vniuersali argumento nihil inferuiunt. Alio loco *d)* duo immediati, quorum suos quilibet Auftraegas habeat, si de certo iudice non conuenire possint, in causa eadem et continenti simul ad cameram vocantur, item *e)*, si immediati cum mediatis tamquam rei vere diuersi conueniantur, causa diuidi nequeat. Longe sane differt, vbi diuersae res et quaelibet suo domino immediate subiectae sunt, de quibus generales legum constitutiones nimis clarae sunt, quam quae speciali et aliena aliqua exceptione tollantur. Nam cura, vt supra multis demonstratum est, omnis Camerae in mediatos iurisdictione ad nominatos quosdam casus restricta esset et de contraria, quae tamen ratione continentiae et connexitatis in Camera solet defendi *f)*, obseruantia saepe numero Ordinum Imperii gramina orientur; tandem re saepius ad accuratam disquisitionem dilata, in Rec. cit. nullas alias continentiae causas adprobarunt, quam de quibus nunc disputatum est, quo ipso, vt mihi quidem videtur, reliquas proscribendas, vel, quae neque iure communi satis nituntur, nulla attentione dignas declararunt; aut certe vltiori disquisitioni referuarunt *g)*.

a) Rec. Imp. d. a. 1512. P. I. T. III, §. 12.

b) I. c. §. 13. 14.

c) Ord. Cam. d. a. 1521. tit. 32. et O. C. d. a. 1555, P. II. tit. 21.

d) R. I. d. a. 1600. §. 23.

e) I. c.

e) l. c. §. 24.

f) v. III. 10. STEPH. PUTTER in *Epir. Process. imp.* §. 193. 194. et 10. CHR. BOCKEN *lelio Blubmiana Iur. Cam.* Tit. 40. et praec. num. 4. *cod.* num. 8. *extremo.* Nec quidem satis patet ratio illa generalis, propter quam continentiam contra omnia priuilegia admittendam ex hoc Receptu et arg. C. O. C. Part. III. Tit. 54. putat 10. VLRL. B. de CRAMER *de Proc. Imp.* §. 1014. not. et conf. Eiusd. *Obs.* 798. in T. III. p. 70. Sed continentiam istam omnem, si obseruantiam in genere firmatam dare vellemus, id tamen requirere, vt actio diuersae iurisdictionis res concernens sit generalis, non igitur sufficere ad adeundam Cameram ex capite continentiae, si quis plures res simul vindicare velit, monet FRID. GVIL. TAFINGER in *Select. Iuris Cameralis* Obs. XI. conf. I. B. WERNHER T. I. P. I. Obs. 305. in suppl. n. 48. BEN. CARRZOV. L. II. Resp. XVIII. Hinc quoniam haec in concursu creditorum a nobis definito abesse demonstrauimus et ne quidem vnus tantum plures res simul petit, sed plures adeo concurrunt diuersis petitionibus, et denique vera connexitas in iure fundata hic non adfit; cum, quae contra legem introducuntur, stricissimae sint interpretationis facile acquiescere possumus. Conf. etiam STRVBEN in *R. B.* T. II. n. 24 p. 113.

g) R. I. de a. 1600. §. 140.

§. XVIII.

Nec ordinatione Iudicii imperii aulici a) statuitur, qualescunque causas connexas pertinere ad summa imperii tribunalia sed tantum, si quae forte causae propter connexitatem aliamue rationem ad iudicia imperii pertineant, earum expeditio Consilio aulico conceditur. Noua igitur aut vniuersalis iurisdictionis propter connexitatem non introducitur,

D

sed

sed tantum, quatenus ea, vti recessibus adductis, in genere fundata est, eatenus eadem hic Consilio aulico speciatim confirmatur. Si enim nos remouere volumus continentiam, vbi nec conducit, nec quadrat, omnem tamen, eius vim hoc ipso non negamus. Hinc etiam quod allegat W. A. SCHOEPPF b) ex I. C. ab VFFENBACH c) in formula supplicae ex continentiae causa ad Iudicium aulicum dandae, id nobis in hac re singulari ad imitationem dictum non videtur,

a) *Reichs-Hofraths-Ordnung tit. 2. §. 1. In vnserm Reichshofrath sollen — alle und jede PartheySachen, die Rechts, Gewohnheit, Connexitæt und Consequenz halber für vnser kayserl. Gerichte gehören — fundirt und gehörig seyn.*

b) in diss. cit. de concursu Particulari §. 14.

c) de Consil. Imp. aulico. cap. X. n. 14. p. 106.

§. XIX.

Rationem fori vniuersalis alii in eo quaerunt, quod debitor bonis cedens nihil amplius habeat, adeundum igitur esse forum generale colligunt a). Argumentum praeterea forte grauissimum ad nostram causam si retuleris, euanescer. Etenim debitoris cessione non omnia putarem transferri ad forum domicilii, cum hoc, si creditores etiam nutum sequantur, esset species prorogationis illicitae, de qua supra dictum est. Sed potius, vti rem mihi cogito, simulac certum est, bona non sufficere et creditorum incertis postulationibus seruari, hoc ipso ea quasi derelicta, instar ἀδεσποτων, cadunt quaeuis in curam et administrationem cuiuslibet domini

mini territorii, sub quo sita sunt, usque dum, quis eorum dominus fiat, certum sit. Eandem igitur ob causam, quia debitor nihil amplius habet, eundem est, ubi bona ipsius certe deprehenduntur. Dominus territorii, quae in sua regione habet, ad alienum iudicium nulla dabit. Ergo hic specialis concursus instituendus est, ad quem exterum forum nullum adspirare potest. Nisi quidem pactis aut praescriptione, quibus eiusmodi iura, aut, quod alii volunt, seruitutes constitui vtrinque possunt, contrarium obtineat, quale exemplum habet VOETIUS *b*). Caeteroquin autem titulo eiusmodi speciali deficiente salua stabit thesis nostra et firmissima. Ita manet forum rei sitae, creditoribus *c*), qui iam inter Scyllam fluctuant et Charybdim, fortasse, cum alibi nil acceperint, hic consulitur, atque omnia iusto suo ordine, secundum veram rerum naturam et indolem, quae in diuisis separationem vrget, rite tractantur. Haec haecenus de iis, quae legibus fanciuntur.

a) Perill. HELFFELD in *iurispr. for.* §. 1814.

b) *Comment. ad Dig. L. XX. Tit. IV. §. 12.* qui secundum rigorem iuris caeterum rem nobiscum explicat.

c) etiam debiti personalis, si vigilantes forum arresto fundauerint. V. HOMBERGK ZV VACH in *progr. de iustitia arresti a iudice rei sitae contra forenses decreti.*

§. XX.

Cum autem in causis eiusmodi publicis id plerumque inueniatur, ut magnum sit inter theoriam et praxin discrimen

men: de iis, quae experientia docemur, breuibus differere non inutile fore opinor. In summis Imperii tribunalibus, ex quo continentiae et connexitatis post *MYNSINGERVM* aliosque tam ampla vis introducta est, concursus etiam creditorum forum statuunt vniuersale omnesque alieni territorii processus ad iudicium principale pertinere pronunciant; licet irriti effectū id fieri plerumque soleat. Sic in causa *des von Egloffstein* Equitis Franci *Orts Gebürg* regimen Brandenburgicum Baruthi; in Concursu Equitis *de Menzingen* ex ordine equestri Suenico *Orts Creichgau*, regimen porussicum *Mindae*, et regimen Brandenburgicum *Onolsbachii*, contra rescripta imperialia, tum protestatione et amplissima deductione iura sua tuita sunt, tum in iusto ordine concursus vendendo et distribuendo perrexerunt.

In concursu *Frid. Gottl. Mareballi ab Ostheim* circa annos 1763. et 1764. cum reditus feudales et censitici ex territorio *Meiningensi* ut ad concursum ab Ordine equestri motum tamquam forum generale domicilii, quia *Walldorf*, loco ad Cantonem *Rboen und Werra* pertinente, habitauerat, mitterentur, conclusum esset: interueniente vniuersa domo *Saxonica* magno volumine iura contra summa tribunalia in hac re deduxerunt.

Immo vero cum apud Ordinem equestrem *Franconicum Orts Rboen und Werra* creditores concurrerent ad bona confiliarii intimi Equitis *de Speshardt Vnslebiensis*; multi hique
 ipsi

ipfi nobiles in domum Oepticam, quam debitor Osthemii, vrbe ad praefecturam Lichtenbergensem pertinente, possidebat, ibidem Arresta impetrarunt; et nulla ratione habitae fori vniuersalis, quod postulare voluit, vt pecunia ad massam mitteretur, cum totius concursus expeditio ipsi commissa sit, re a Regimine Ducali Isenacensi decisa domoque vendita, nomina soluta sunt.

§. XXI.

Longe aliter plurima, quantum scimus dicasteria sentiunt; et meliori successu, cum alias plerumque, etiam si superiorem adire velis, sententiae non attendantur et lites tantum frustra in longius tempus protrahantur. Quod accidit tribunali cellensi in causa *Bülomischer Creditorum a)* et in causa Iudaei *Süssi* iudicium concursus Stutgardienae remissionem bonorum et creditorum frustra petiisse, refert WAHL *b)*. Hinc Regimen Hannoveranum Regimini Cellensi, quod in concursu de bonis *Dietrich Friefens im Amte Sieck* moto, *den im Amte Diepholz belegenen dem Churfürst zu Lebn gebenden Bann vnd Fleischzehenden nebst dem Schultenhoff daselbst*, ad massam suam trahere forumque vniuersale vrgere voluit, praevius decretis ad Consiliarium Camerae electoralem *Curd von Platen, Gehlen* dictum, qui bona ea feudalia antichretice possidebat, missis, vt ne alio loco ageret, quam in iudicio electorali, d. Febr. 4. a. 1696.

respondit: Quamuis in summis imperii tribunalibus debitorum interdum concursus vniuersales mouerint, tamen, vbi debitor conturbasset in territorio aliquo, huius bona extranea ad forum generale domicili mittenda esse, nullis posse legibus confirmari. Hinc etiam, si debitor communis in vicinis Hildeshemiensibus aut Guelpherbytanis bona haberet, nunquam ea ad forum vniuersale trahi, sed creditores dimitti ad magistratus fori rei sitae. Sic Halenses in caussa arefii Geræ impetrati, quam remitti voluerunt ad concursum vniuersalem Adriani *de Fleischer* in Saxoniae praefectura Pegauensi motum, remissionem denegarunt, cum doctrina de foro vniuersali cesset, vbi fundum in alieno territorio situm sit. Sententiam firmarunt auctoritate VOETII (c) et KOENIGII (d). Ita Comes Ruthenorum Henricus XXV. iun. a. 1747. *in dem Amt Schleiz von einer dahin zu Lehn gebenden und verkauften Wiese bezahlte und deponirte Kaufgelder und deren Verabfolgung zu dem unter chursächsischer Hobeit gelegenen freyberl. Amt Mütroff abhängigen Concurs betreffend*, forum vniuersale tantum de bonis eiusdem territorii intelligendum, nec aliam vicinorum obseruantiam esse, hinc supplicam non attendi significauit.

Sic Goettingenses in concursu creditorum Lud. Heinr. Neububrs Hamburgi modo, licet Altonae concursus principalis institutus fuerit, hanc doctrinam ad bona alienae iurisdictionis non pertinere, pronunciarunt mens. Sept. 1757.

Ita,

Ita, vt, quod neque iure romano neque legibus hodiernis debilitari potest aut frangi, contra debitorem communem, si quis sub diuersa iurisdictione bona habuerit, vbi iudex requisitioni parere nolit, agendum esse concursu in quouis territorio speciali e), theorema inde erumpat, succrescat, stabilatur certissimum atque argumentis suffultum corroboratissimis.

a) F. E. A PYFENDORFF T. I. Obf. 217. p. 547.

b) in diff. cit. de iud. in concursu cred. competente. §is vlt.

c) comment. ad tit. D. qui pot. in pign. §. 12.

d) de foro concursus militis obaerari cap. 2. §. II.

e) nec solum in concursu particulari, quod LYNCKER in decif. 917. nec potest tantum, quod BOEHMER in Tom. II. P. I. Resp. 414. t. 2. n. 14. sed debet etiam continentia illa tot rationibus diuisa separari.

PRAE.

PRAENOBILISSIMO
HVIVS LIBELLI AVCTORI

S. D. P.

PRAESES.

Equidem saepe, vt Secundus Rufum suum TE hortatus sum, *effingeres aliquid et excuderes*. Tanti vero TIBI non videbaris, quanti mihi aliisque. Tandem ex nostra Musarum sede abitum parans hunc libellum inopinanti obtulisti qui iudicem tantum illius sed et comitem certaminis ea de re ineundi me esse voluisti. Integrum TIBI reddidi, lima haud admota, neque enim aliquid addere temporis angustia permisit, neque, quo pars aliqua libelli meo mihi iure vindicari possit, ansam praebere volui. Ad laetitiam autem quod attinet, maxima eius pars ad me peruenit eaque perfusus auo TVO reuerendo patrique optimo, fautoribus meis aestumatissimis, de optima spei filio ex animo gratulor. Caeterum vale mihi que fauere perge. Scribebam Ienae d. VIII. April. CIOIOCCCLXXV.

MON-

MONSIEUR,

Vous me permettrés l'honneur de Vous feliciter des applaudissemens, que Vous recevrés bientôt pour la solide defension de Votre sçavante dissertation. Je m'estime extraordinairement heureux, d'être de Vos Oppofans et de pouvoir contribuer de cette manière quelque chose à la victoire, que Vous remporterez infailliblement dans cet aste solemnel, et que Vous devés regarder, comme la plus petite recompense de l'assiduité, avec laquelle Vous Vous êtes appliqué aux études, car l'erudition, que Vous avés acquise, ne laissera pas de Vous ouvrir le chemin aux plus grandes dignités. Pour ce qui est de reste je Vous prie, de vouloir bien recevoir mes actions de grâces de l'honneur dont Vous m'avez honoré, et d'être persuadé, que je suis avec la plus grande sincérité

Votre
très-obéissant Serviteur
JEAN JACQUES LANGE
du pais de MequelbourgSuerin.

à Iene
ce 6. d'Avril 1775.

VIRO PRAENOBILISSIMO
AVCTORI ERVDITISSIMO,
AMICO SVO SVAVISSIMO
C. L. SCHMALZ, FRANCVS, OPPONENS.

Animus profecto non est, vt schedula hacce laudibus TVIS aliquid addam, quarum tantus cumulus esse videtur, vt nihil accedere possit. Qui enim ego augustiorum reddere possem gloriam TVAM, quae summorum Virorum TVI adprobatione, imo amore nititur? Sincerae foelicitatis meum erga TE amorem testari sufficiat, quo ex primo momento

E

mento

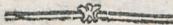
mento, quo te videre contigit, omne peccatum perfusum sentire adhuc mihi videor. Qui quantum roboris ex morum tuorum elegancia atque urbanitate, ingenii dignitate consuetudinisque gratiis acceperit, acridolus dolore experiar, quo ego omnis tui iactura dilacerabor. Ast inter mutuos amplexus melius amicitia fortunae asperitatem lugere solet. Atqui Vale, et si meritorum larga aliquando in te redundabit messis, mei, amicitia tua non adeo indigni, haud immemor esto. Dabam
Ienae die v. April. MDCCCLXXV.

MONSIEUR,

Comme je prens la plus vive part aux progrès que Vous faites dans les études, représentez-Vous la joie que me cause une si belle occasion de pouvoir applaudir publiquement Votre grand mérite. Rien n'en approche, Monsieur, d'autant plus que j'ai attendu cette occasion avec la dernière impatience. N'allez pas prendre ceci pour un Compliment, car l'amitié, dont Vous m'honorez, et dont je ferai toujours gloire, ne me permet pas la moindre dissimulation. Ainsi, après Vous avoir convaincu des Sentimens les plus sincères, que j'ai pour Vous, agréez que je Vous félicite sur Votre savante dissertation, et sur la victoire, que Vous remporterez aujourd'hui à coup sûr. Mais en vérité, je ne saurois exprimer tous les vœux ardens, que je fais pour Vous. Enfin soyez persuadé, s'il Vous plait, que j'admire Votre profonde érudition avec toute la considération imaginable. Au reste, Monsieur, continuez, je Vous en conjure, de m'honorer de Votre amitié, et croyez que rien au monde ne sera capable de diminuer l'estime distinguée, avec laquelle j'ai l'honneur d'être

MONSIEUR

très humble Serviteur et ami
Iena,
H. C. A. DE SCHOENFELS.
ce 8. Avril 1775.

Zeua, Diss., 1775-77

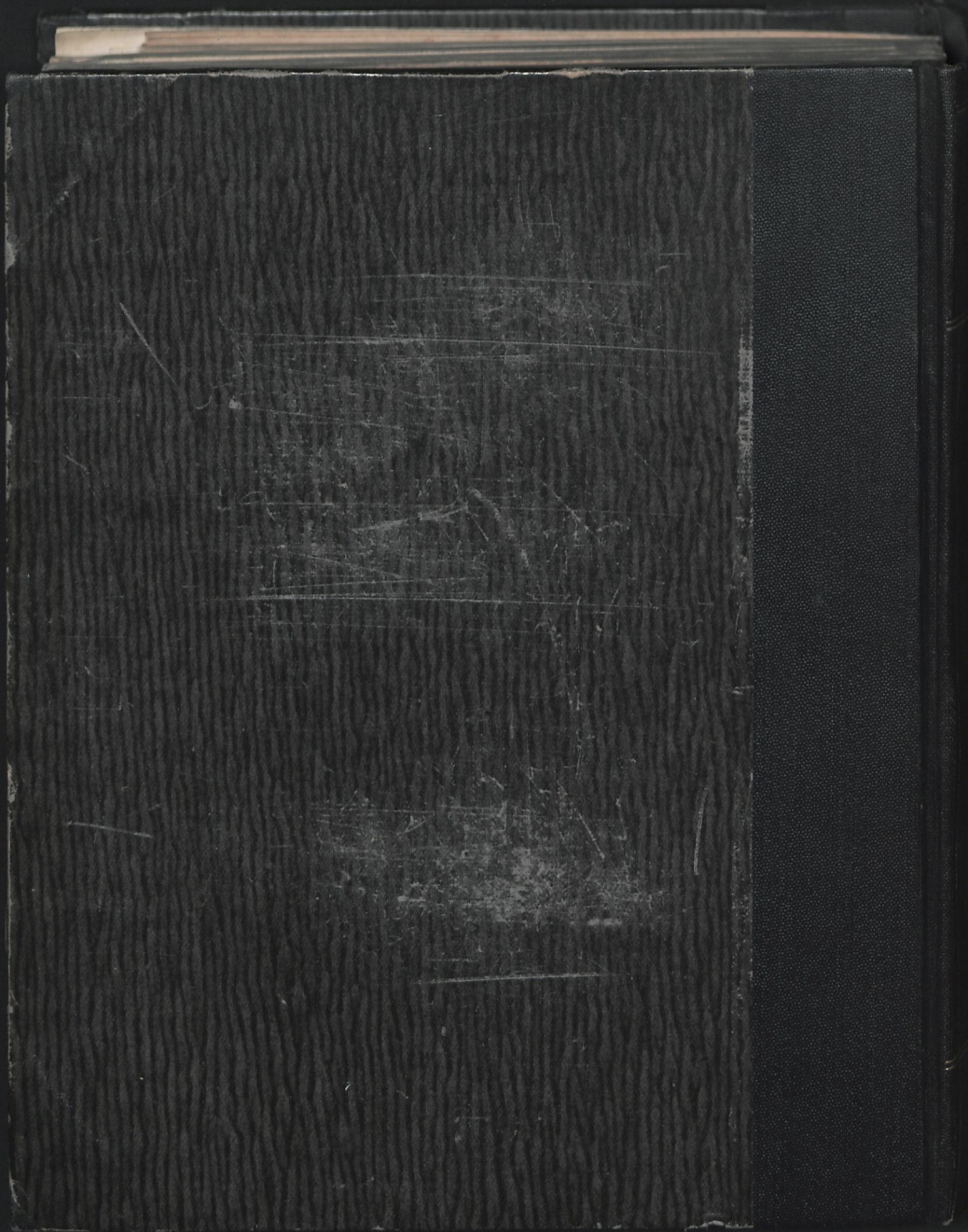
ULB Halle
004 216 229

3

W 78

DISSERTATIO IURIDICA ^{1775, 2}
DE
EFFECTU FORI CONCURSUS
CREDITORVM UNIVERSALIS
RATIONE BONORVM TERRITORII
ALIENI. ³

QVAM
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
DOMINO
CAROLO AVGVSTO
DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM
ANGARIAE ET GVESTPHALIAE, REL. ³⁵⁶
PRAESIDE
IO. AVGVSTO REICHARDT

IVR. DOCTORE ET PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO,
CVRIAE PROVINCIALIS SAXONICAE ADVOCATO ORDI-
NARIO, SYNDICO ACADEMIAE IENENSIS

AD DIEM VIII. APRILIS MDCCCLXXV.

PALAM ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTIT

AVCTOR
CHRISTIANVS AVGVSTVS THON

LICHTENBERGA - ISENACENSIS.

IENAE
EX OFFICINA STRAVSSII.